

«Актуальні проблеми психології та педагогіки»: Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції: (м.Харків, Україна, 13-14 листопада 2015). – Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2015. – 104с. С.51-55

Орел-Халік Ю.В. к.п.н., доцент
Запорізький державний медичний університет
Саламащенко О.М. студентка II курсу
Запорізький державний медичний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Сьогодні у професійній сфері фахівець - це не лише людина, яка володіє знаннями, уміннями і навичками, а й та людина, яка здатна наполегливо вирішувати складні, нестандартні ситуації, самостійно приймати рішення, творчо розвиватися, вміє аналізувати усі компоненти своєї діяльності. Тому перед вищими медичними закладами стоїть важливе завдання якнайкраще підготувати майбутніх лікарів завдяки створеним відповідним умовам для особистісного розвитку студентів. Реалізація цих завдань має неабиякого значення для перспективи розвитку освітнього простору і можлива за умови формування та впровадження нових технологічних моделей професійної підготовки фахівців.

Головною метою розвитку освіти України визнано створення умов для особистісного розвитку й творчої самореалізації кожного громадянина України, формування покоління, здатного навчатися протягом життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства: сприяти консолідації української нації, інтеграції України в європейський і світовий простір як конкурентоспроможної й процвітаючої держави [1, с. 232].

Становлення особистості майбутнього лікаря здійснюється через створення комфортного освітнього середовища, яке знаходить своє відображення у властивостях і якостях зрілої особистості, що здатна цілеспрямовано перетворювати свій внутрішній і зовнішній світ за певними власними законами. Тому дуже важлива наявність співпраці між студентами і викладачами, яка здійснюється через організацію творчої діяльності студентів в процесі професійної підготовки, мотивування викладачем навчальної діяльності, що полягає в розкритті перспективи професійного та особистісного розвитку,

корекції навчальних дій та в використанні інноваційні технології. Діяльність викладача повинна бути скерована на "розробку та використання таких форм, змісту, прийомів і засобів навчання, які сприяють підвищенню інтересу, самостійності, творчої активності студента в засвоєнні і формуванні навичок та вмінь, їхнього практичного використання, а також здібностей прогнозувати професійну ситуацію і приймати самостійні рішення" [2, с. 156].

Об'єктом дослідження виступає професійна підготовка майбутнього медичного працівника у вищому медичному навчальному закладі.

Головним являється моделювання та обґрунтування теоретичних засад процесу професійної підготовки медичних фахівців у контексті його особистісного розвитку.

Важливим є моделювання майбутньої професійної діяльності лікарів в умовах навчання у вузі, що дозволить розвинути професійні та особистісні якості студента-медика, що в свою чергу потім актуалізується під час виконання професійної діяльності вже на етапі лікувальної діяльності.

В процесі підготовки майбутнього медика необхідно враховувати не тільки ті знання, що набувають студенти під час навчання з профільних предметів (анатомія людини, гістологія, фізіологія, внутрішня медицина, фармакологія та інші), а й ті, що отримують з інших предметів, таких як: іноземна мова, загальна психологія, філософія, соціологія, українська мова, культурологія, основи економічної теорії, безпека життєдіяльності, основи права тощо. Це допоможе підготувати студента до різних нестандартних ситуацій, для рішення яких необхідне самостійне мислення й уміння передбачати наслідки своїх дій.

Наразі, вивчення англійської мови є не тільки актуальною тенденцією сучасності, а й необхідною мірою в професійній діяльності медика. Адже, близько 90 % усієї медичної інформації написано англійською мовою. На думку Е. Г. Міквабія, іноземна мова - навчальна дисципліна особливого роду. На відміну від низки інших навчальних дисциплін, що вивчаються у вищій школі, кінцевою метою яких є засвоєння змісту освіти, кінцева мета навчання іноземній мові - сформованість практичних навичок і розвиток культури для успішного вирішення практичних завдань в майбутній професійній діяльності. [3, с. 146]. Загалом,

медичний працівник, який володіє мовами - всебічно розвинута особистість, яка прагне до самовираження та не має проблем у спілкуванні з людьми. Опанування професійного мовлення забезпечує налагодження контакту з пацієнтами і є запорукою розвитку особисті.

Не менш важливою дисципліною є латинська мова. Не даремно існує крилатий вислів: "Non est via in medicina sine lingua Latina" (нет пути в медицине без латинского языка). Є згадки, що нею користувалися ще з часів Галицько-Волинського князівства. Освіта медика неможлива без володіння основами латині. Медичний працівник або студент медик, який не знає латинської мови, як риба без води. Знання латини дає змогу свідомо засвоювати і розуміти медичні терміни латинсько-грецького походження у своїй майбутній практичній діяльності.

Також для студента-медика не повинна бути байдужою така дисципліна як філософія, яка є основою циклу гуманітарних наук. Філософія – це царина думки, що упорядковує погляди на світ в цілому і місце в ньому людини. У буквальному перекладі філософія означає „любов до мудрості”. Викладч має змогу на заняттях навчити студентів мислити, дискутувати та доводити власну точку зору. Варто зауважити, що ця наука впливає на формування світогляду, життєвих орієнтирів молодого покоління та розвиває вміння адаптуватися до чогось нового. Завдяки вивченню філософії відбувається розвиток всебічно освіченої, насамперед культурної особистості, що розуміє проблеми і займає відповідну позицію щодо них. Іспанський філософ Хосе Ортега-і-Гассет вважає, що перше завдання університету - засвоєння культури. Ця галузь формує такі якості у студентів: людяність, відповідальність, орієнтує у складних проблемах медичної етики.

Всі ці науки невід’ємно впливають на самого студента і дають змогу йому усвідомити їх важливість для професії лікаря. Якщо майбутній лікар знатиме досконало рідну мову, то це допоможе йому легко налагодити контакт з пацієнтом і може відігравати роль психотерапевтичного чинника. А от англійська мова дасть можливість завжди залишатися в курсі новинок в галузі медицини, тому що багато медичної літератури друкується англійською мовою. Отже, для

формування справжнього фахівця-медика, знавця своєї справи необхідні знання всіх навчальних дисциплін.

Студент-медик налаштований насамперед на здобуття професійних знань, умінь та навичок. Практична діяльність студента допомагає оволодіти і вдосконалити практичні навички. Поєднання теоретичних знань та практичних навичок є важливою умовою для підготовки майбутніх лікарів. Майбутній лікар повинен бути підготовлений до того, щоб систематично опрацьовувати великий обсяг інформації, повинен наполегливо працювати і йти до поставленої меті – стати хорошим лікарем.

Розвиток здібностей студента можливий при використанні модельованого навчання, вирішення ситуаційних завдань, вміння самостійно працювати з літературою. Викладач в такій ситуації організовує процес навчання, створює умови для співробітництва та ініціативи студентів, приводячи в якості прикладів різні ситуації з практичного досвіду, що дозволяє сформуванню клінічного мислення у студентів медичного вузу. Клінічне мислення – це важлива складова сформованого лікаря, ядром якого є здатність до розумової побудови картини хвороби, передбачення наслідків та ліквідація запального процесу і повне одужання. Потрібно на основі симптомів вималювати певний послідовний ланцюг міркувань. У наш час не завжди достатньо приділяють часу для виховання клінічного мислення. Йому не можна навчитися за підручниками. Для досягнення клінічного мислення необхідна практика під керівництвом досвідченого викладача. Одна з порад – активно приймати участь в догляді за хворими в лікарнях. Ця практика може стати додатковою можливістю і стимулом у формуванні клінічного мислення у студентів на клінічних кафедрах. Майбутньому лікарю потрібно проводити аналіз кожної помилки, чи то своєї, чи чужої, і пам'ятати, що «немає нічого більш повчального, як діагностична помилка, розпізнана, проаналізована і продумана. Її виховне значення часто багато вище правильної діагностики за умови, що цей аналіз буде вірним і методичним» (А. Мартіні).

Щоб стати гідним лікарем необхідно прикласти максимум зусиль зі свого боку, черпаючи знання, які нам дають наші викладачі. Потрібно невпинно

трудитися, розвивати в собі найкращі якості, допомагати оточуючим, адже наша професія –це робота з людьми. Необхідно відчувати і прожити разом з хворим його стан, боротися за життя і ніколи не опускаєти руки, намагатися допомогти з усіх сил і не порушувати головне правило „Не нашкодь”!

Таким чином, навчання у медичному вузі вимагає не лише якісної професійної підготовки майбутніх лікарів, а й виховання таких якостей, які сприятимуть подальшому формуванню особистості фахівця. Всі предмети, що викладаються в університеті дуже важливі і є складовою розвитку майбутнього медичного працівника.

Для стабільного розвитку країни необхідно мати висококваліфікованих фахівців, тому тема професійної підготовки в університеті завжди була і буде актуальною, бо саме університети покликані забезпечити державу такими цінними кадрами.

Література

1. Мудрак В. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в глобальному інформаційному просторі . / В. мудрак // Вища освіта України. - Додаток 3 (том І) - К., 2006. - Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". - С. 244-252

2. Семушина Л. Г., Ярошенко Н. Г. Содержание и методы обучения в средних специальных учебных заведениях М., "Высшая школа" 1990 - 188 с.

3. Миквабия Э. Г. Особенности обучения иностранному языку с использованием новых технологий // Теоретичні і прикладні проблеми психології і педагогіки: Зб. наук. праць Східноукр. нац. ун-ту. - 2002. - №3 (3). - Луганськ, 2002. - С. 145-146.